

Chambre des Représentants

SESSION 1975-1976

5 FÉVRIER 1976

PROPOSITION DE LOI

complétant l'article 45 du Code civil et l'article 93bis de la loi communale concernant la délivrance d'extraits d'actes de l'état civil.

(Déposée par M. Cumps.)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Selon le § 1er de l'ancien article 45 du Code civil, tel qu'il était rédigé avant sa modification par la loi du 21 mars 1969, toute personne pouvait se faire délivrer des extraits des registres de l'état civil. Selon la jurisprudence, il fallait entendre par « extraits des registres » les copies complètes d'actes inscrits dans les registres de l'état civil. En outre, en vertu du § 2 du même article, un extrait des registres de l'état civil ou une copie d'un acte inscrit dans ces registres faisait foi jusqu'à inscription de faux.

Toutefois, il a toujours été de pratique courante, et cela sans objection des autorités supérieures, civiles ou judiciaires, de délivrer des extraits condensés des actes chaque fois qu'une copie intégrale n'était pas indispensable. La force probante d'un tel extrait ne fut jamais mise en cause.

La loi du 21 mars 1969 a profondément remanié la rédaction de l'article 45.

Dans le but de ne pas divulguer une filiation illégitime, un désaveu, une légitimation par adoption, etc..., le législateur distingue dorénavant : la copie complète d'un acte qui peut être délivré notamment aux autorités publiques et à la personne que l'acte concerne, de l'extrait sans filiation qui peut être délivré à toute personne.

D'autre part, la force probante fut uniquement attribuée aux copies conformes.

Pour ne pas avoir recours dans bien des cas (mariages, successions, etc...) aux copies littérales dactylographiées ou aux photocopies, une circulaire du Ministre de la Justice du 16 juin 1969, parue au *Moniteur* du 4 juillet 1969,

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1975-1976

5 FEBRUARI 1976

WETSVOORSTEL

tot aanvulling van artikel 45 van het Burgerlijk Wetboek en van artikel 93bis van de gemeentewet betreffende de afgifte van uittreksels uit akten van de burgerlijke stand.

(Ingediend door de heer Cumps.)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Luidens § 1 van het vroegere artikel 45 van het Burgerlijk Wetboek — in de vorm waarin het vóór de wijziging ervan bij de wet van 21 maart 1969 was gesteld — kon een ieder zich uittreksels uit de registers doen afgeven. Onder « uittreksels uit de registers » dienden volgens de rechtspraak verstaan te worden de volledige afschriften van in de registers van de burgerlijke stand ingeschreven akten. Op grond van het tweede lid van datzelfde artikel had een uittreksel uit de registers van de burgerlijke stand of een afschrift van een in de registers ingeschreven akte bewijskracht zolang het niet van valsheid was beticht.

Het is evenwel steeds gebruikelijk geweest — en zonder dat de hogere burgerlijke of gerechtelijke instanties daar enig bezwaar tegen hadden — dat beknopte uittreksels uit de akten werden afgegeven wanneer een volledig afschrift niet noodzakelijk bleek te zijn. De bewijskracht van een dergelijk uittreksel werd nooit in twijfel getrokken.

De wet van 21 maart 1969 heeft de tekst van artikel 45 grondig herwerkt.

Ten einde geen ruchtbaarheid te geven aan een onwettige afstamming, een ontkenning van vaderschap, een wetting door adoptie enz..., maakt de wet thans een onderscheid tussen het volledige afschrift van een akte, dat met name kan worden afgeleverd aan de overheidsinstanties en aan de persoon op wie de akte betrekking heeft, en het uittreksel zonder vermelding van de afstamming dat aan een ieder kan worden afgegeven.

Verder wordt alleen aan de eensluidend verklaarde afschriften bewijskracht verleend.

Om niet in al te veel gevallen (huwelijken, erfenissen enz...) letterlijke afschriften in machineschrift of fotocopieën te moeten afleveren, wordt het bij een in het *Staatsblad* van 4 juli 1969 verschenen circulaire van de Minister

permet également de délivrer un extrait mentionnant la filiation.

Cependant, la nouvelle loi ne leur accorde plus la même force probante.

Il importe donc, de légaliser cette pratique et de reprendre le passage, cité plus haut, de la circulaire ministérielle dans le texte de la loi en attribuant la force probante aussi bien aux copies qu'aux extraits. Ce qui vaut pour le plus, vaut pour le moins.

Enfin, en son dernier alinéa, l'article 45 nouveau prévoit la possibilité, dans les communes de cinq mille habitants et plus, de délégation par l'officier de l'état civil, aux agents de l'administration communale aux fins de délivrance de copies ou d'extraits.

Cette même faculté devrait être accordée dans les communes de moins de cinq mille habitants et sous les mêmes conditions, au secrétaire communal.

Il convient de modifier non seulement l'article 45 du Code civil mais également l'article 93bis de la loi communale afin de permettre que, sur délégation, le secrétaire communal d'une commune de moins de cinq mille habitants puisse délivrer tous les documents que, moyennant délégation, des agents de l'administration communale des communes de cinq mille habitants et plus peuvent délivrer.

G. CUMPS.

PROPOSITION DE LOI

Article 1.

L'article 45 du Code civil est modifié comme suit :

« § 1er. — Toute personne peut se faire délivrer par les dépositaires des registres de l'état civil, des extraits des actes inscrits dans ces registres. Ces extraits ne mentionnent pas la filiation des personnes que ces actes concernent.

A l'exception des autorités publiques, de la personne que l'acte concerne, de son conjoint ou de son conjoint survivant, de son représentant légal, de ses ascendants, descendants ou héritiers légaux, nul ne peut obtenir une copie conforme ou un extrait conforme mentionnant la filiation d'un acte de l'état civil datant de moins de cent ans, s'il ne justifie pas d'un intérêt familial, scientifique, ou de tout autre intérêt légitime. En cas de refus opposé par le dépositaire du registre, le président du tribunal de première instance peut, sur demande verbale ou écrite, autoriser sans autre forme de procédure ni frais, la délivrance d'une copie conforme ou d'un extrait conforme mentionnant la filiation.

La demande est adressée au président du tribunal de l'arrondissement dans lequel le registre est déposé ou, s'il s'agit des registres détenus par les agents diplomatiques ou consulaires ou par les officiers de l'armée chargés de la rédaction des actes de l'état civil concernant les militaires hors du territoire du royaume au président du tribunal de Bruxelles.

Les actes inscrits dans les registres ainsi que les copies et les extraits certifiés conformes à ces actes et dûment scellés font foi jusqu'à inscription de faux.

van Justitie d.d. 16 juni 1969 tevens toegestaan een uittreksel met vermelding van de afstamming af te geven.

De nieuwe wet kent aan die uittreksels evenwel niet meer dezelfde bewijskracht toe.

Het is bijgevolg noodzakelijk aan deze laatste vorm van uittreksels een wettelijk karakter te geven, de hierboven vermelde passus van de ministeriële circulaire in de wet op te nemen en zowel aan de afschriften als aan de uittreksels bewijskracht te verlenen. Wat voor het grotere geldt, geldt tevens voor het kleinere.

Tenslotte voorziet het laatste lid van het nieuwe artikel 45 in de mogelijkheid dat in de gemeenten met minstens vijfduizend inwoners beambten van het gemeentebestuur door de ambtenaar van de burgerlijke stand kunnen worden gemachtigd afschriften en uittreksels af te geven.

Diezelfde machtiging zou in de gemeenten met minder dan vijfduizend inwoners en onder dezelfde voorwaarden aan de gemeentesecretaris moeten worden verleend.

Het is nodig niet alleen artikel 45 van het Burgerlijk Wetboek, doch ook artikel 93bis van de gemeentewet te wijzigen, om het mogelijk te maken dat de gemeentesecretaris van een gemeente met minder dan vijfduizend inwoners gemachtigd wordt alle bescheiden af te geven die de beambten van het gemeentebestuur in gemeenten met minstens vijfduizend inwoners eveneens gemachtigd zijn af te geven.

WETSVOORSTEL

Artikel 1.

Artikel 45 van het Burgerlijk Wetboek wordt gewijzigd als volgt :

« § 1. — Een ieder kan zich door de bewaarders van de registers van de burgerlijke stand uittreksels doen afgeven uit de akten die in deze registers zijn ingeschreven. In die uittreksels wordt geen melding gemaakt van de afstamming van de personen op wie de akten betrekking hebben.

Behalve de openbare overheden, de persoon op wie de akte betrekking heeft, zijn echtgenoot of overlevende echtgenoot, zijn wettelijke vertegenwoordiger, zijn bloedverwanten in de opgaande of nederdalende lijn of zijn wettelijke erfgenamen, kan niemand een eensluidend afschrift of een eensluidend uittreksel met vermelding van de afstamming verkrijgen van een akte van de burgerlijke stand, die minder dan 100 jaar oud is, indien hij niet doet blijken van een familiaal, wetenschappelijk of enig ander wettig belang. In geval van weigering door de bewaarder van het register kan de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, op mondeling of schriftelijk verzoek, de afgifte van een eensluidend afschrift of van een eensluidend uittreksel met vermelding van de afstamming toestaan zonder enige andere vorm van proces en zonder kosten.

Het verzoek wordt gericht aan de voorzitter van de rechtbank van het arrondissement waar het register wordt bewaard; voor de registers gehouden door diplomatieke of consulaire ambtenaren of door legerofficieren die belast zijn met het opmaken van de akten van de burgerlijke stand betreffende militairen buiten het grondgebied van het Rijk, wordt het gericht aan de voorzitter van de rechtbank te Brussel.

De in de registers ingeschreven akten, alsmede de eensluidend verklaarde en behoorlijk gezegelde uittreksels en afschriften daarvan, hebben bewijskracht zolang zij niet van valsheid zijn beticht.

§ 2. — Les copies et les extraits conformes portent la date de leur délivrance; ils sont revêtus, sans frais, du sceau de l'administration communale ou de celui du tribunal de première instance dont le greffe délivre la copie ou l'extrait.

Les copies et les extraits conformes destinés à servir à l'étranger qui doivent être soumis à la légalisation sont légalisés par le Ministre des Affaires étrangères ou par le fonctionnaire qu'il délègue à cette fin.

Dans les communes de cinq mille habitants et plus, les copies et les extraits conformes destinés à servir en Belgique ou à l'étranger sans devoir être soumis à la légalisation peuvent être délivrés par les agents de l'administration communale spécialement délégués à cette fin par l'officier de l'état civil.

Dans les communes de moins de cinq mille habitants et dans les mêmes conditions, le secrétaire communal peut être délégué à cette fin.

La signature des agents de l'administration communale ou du secrétaire communal doit être précédée de la mention de la délégation qu'ils ont reçue. »

Art. 2.

L'article 93bis de la loi communale est modifié comme suit :

« Dans les communes de cinq mille habitants et plus, les pièces énumérées ci-après, destinées à servir en Belgique ou à l'étranger, sans devoir être soumises à la légalisation, peuvent être délivrées par les agents de l'administration communale spécialement délégués à cette fin par le bourgmestre ou par l'officier de l'état civil :

1° les extraits ou copies d'actes autres que les actes de l'état civil;

2° les extraits des registres de population et certificats établis en tout ou en partie d'après ces registres;

3° la légalisation de signatures;

4° la certification conforme de copies de documents.

Dans les communes de moins de cinq mille habitants et dans les mêmes conditions, le secrétaire communal peut être délégué à cette fin.

La signature des agents de l'administration communale ou du secrétaire communal doit être précédée de la mention de la délégation qu'ils ont reçue. »

15 janvier 1976.

G. CUMPS,
Bob COOLS.

§ 2. — De eensluidende afschriften en uittreksels vermelden de dagtekening van hun afgifte; zij worden kosteloos voorzien van het zegel van het gemeentebestuur of van het zegel van de rechtbank van eerste aanleg waarvan de griffie het afschrift of het uittreksel afgeeft.

De eensluidende afschriften en uittreksels die bestemd zijn om in het buitenland te dienen en waarvan de legalisatie vereist is, worden gelegaliseerd door de Minister van Buitenlandse Zaken of door de ambtenaar die hij daartoe machtigt.

In de gemeenten met vijfduizend inwoners en meer mogen de eensluidende afschriften en uittreksels die bestemd zijn om in België of in het buitenland te dienen en die niet gelegaliseerd moeten worden, afgegeven worden door de beambten van het gemeentebestuur die daartoe speciaal zijn gemachtigd door de ambtenaar van de burgerlijke stand.

In de gemeenten met minder dan vijfduizend inwoners kan de gemeentesecretaris onder dezelfde voorwaarden daartoe worden gemachtigd.

Vóór de handtekening van de beambten van het gemeentebestuur of van de gemeentesecretaris moet melding worden gemaakt van de ontvangen machtiging. »

Art. 2.

Artikel 93bis van de gemeentewet wordt gewijzigd als volgt :

« In de gemeenten met vijfduizend inwoners en meer kunnen de hieronder vermelde stukken die bestemd zijn om in België of in het buitenland te dienen en die niet gelegaliseerd moeten worden, worden afgegeven door beambten van het gemeentebestuur die daartoe speciaal zijn gemachtigd door de burgemeester of door de ambtenaar van de burgerlijke stand.

1° uittreksels uit of afschriften van andere akten dan die van de burgerlijke stand :

2° uittreksels uit de bevolkingsregisters en getuigsschriften die geheel of ten dele aan de hand van die registers zijn opgemaakt;

3° het legaliseren van handtekeningen;

4° het door eensluidend verklaren van afschriften van stukken.

In de gemeenten met minder dan vijfduizend inwoners kan de gemeentesecretaris onder dezelfde voorwaarden daartoe worden gemachtigd.

Vóór de handtekening van de beambten van het gemeentebestuur of van de gemeentesecretaris moet melding worden gemaakt van de ontvangen machtiging. »

15 januari 1976.